

## **Suomen ja Ruotsin kalastusviranomaisten keskustelut rajajokisopimuksesta ja sen kalastussäännöstä**

Suomen ja Ruotsin kalastusasioista vastaavien ministeriöiden virkamiehet tapasivat Helsingissä 19.5.2010 keskustellakseen **rajajokisopimuksesta ja sen kalastussäännöstä** jäljempänä lueteltujen otsikoiden mukaisesti.

Suomesta keskusteluihin osallistuivat maa- ja metsätalousministeriöstä Jouni Lind, Orian Bondestam, Heikki Lehtinen ja Gunnar Lundqvist. Ruotsista osallistuivat maatalousministeriöstä Anna Tofftén, Anna Larson, Jacob Wichmann ja Fiskeriverketistä Thomas Hasselborg.

### Rajajokisopimus (Tornionjoen kalastussääntö), käsittelyaikataulu maiden eduskunnissa ja sopimuksen voimaantulo

Suomen puolelta mainittiin, että eduskunnan käsittely on pitkällä ja että lopullinen päätös otettaneen ennen kesälomaa kun Ruotsin eduskunta on tehnyt päätöksensä asiasta. Mitä tulee sopimuksen voimaantuloon, niin optimaalinen ajankohta olisi 1.1.2011, mutta tarvittaessa voidaan sopia esim. 1.10.2010 voimaantulosta.

Ruotsi totesi, että heidän valmistelunsa oli eri syistä venynyt ja näin eduskunta tehnee päätöksensä 16-17.6.2010. Ruotsi toivoisi, että voimaantulo olisi syys-lokakuussa, jotta uuden sopimuksen perusteella voidaan aloittaa sen toimeenpanon valmistelut. Tämä koskee mm. kalastuslupajärjestelmää, jota koskeva sopimus umpeutuu kuluvana vuonna. Ruotsi myös painotti, että heidän vaaliensa takia (19.9.2010) olisi tärkeää tehdä noottien vaihdot voimaantulosta nykyisen hallituksen toimesta. Kaivoslupia koskevat päätökset ovat Ruotsin käsityksen mukaan tässä vaiheessa jo tehty.

Todettiin, että voimaantuloa koskevaan asiaan voidaan palata ympäristöministeriöiden kanssa keskustellen kesän jälkeen kun eduskuntakäsittelyt on saatettu päätökseen.

### Tornionjoen kalastussääntöön liittyvän neuvottelupöytäkirjan soveltaminen, kalastuksen valvontatoimien toimeenpano ja sitä koskeva yhteistyö

Suomi painotti, että kysymys kalastuksen valvonnasta merialueella tulevana kesänä on erittäin tärkeä. Suomi kysyi miten Ruotsi aikoo toimeenpanna ja soveltaa pöytäkirjassa mainitut sitoumukset koskien merellä kiinteillä pyydyksillä tapahtuvaa kalastusta ennen varsinaista lohen kalastuskautta. Samoin Suomi kysyi miten Ruotsi aikoo toteuttaa riskiperusteista valvontaa merellä kriittisenä aikana 11-17.6. Suomi myös pyysi, että tästä valvonnasta oltaisiin läheisessä yhteistyössä maiden viranomaisten kesken ja että Ruotsin hallituksen puolelta pyydetäisiin tässä tarkoituksessa ao. viranomaisia olemaan yhteydessä vastapuoleensa Suomessa (merivartiosto, Tornion Poliisi (Pyykönen) ja ELY-keskus). Lisäksi Suomi pyysi Ruotsia harkitsemaan, että Suomen valvoja olisi tarkkailijana läsnä kriittisenä aikana 11-17.6 merellä tapahtuvassa kalastuksen valvonnassa. Tämä on tärkeää, jotta voidaan itse verifioida valvonnan tehokas suorittaminen.

Ruotsi vastasi, että tehdyt sitoumukset pannaan täytäntöön antamalla asiasta valtioneuvoston asetus, joka tulee voimaan kesäkuun alussa. Säännökset koskisivat kiinteillä pyydyksillä tapahtuvaa

kalastusta 11-17.6. siten, että pöytäkirjassa mainitut veloitteet (landauspaikat ja -ajat, koenta- ja landausilmoitukset) tulisivat huomioon otetuiksi. Säädös luvattiin toimittaa Suomelle. Riskiperusteista valvontaa tullaan myös toteuttamaan olemalla läsnä merellä ja sitä koskevat keskustelut on jo käyty Fiskeriverketin ja Kustbevakningen (Rannikkovartiosto) kesken. Suomen pyynnöstä tullaan myös olemaan yhteydessä Ruotsin puolustusministeriöön, jonka alaisuudessa Kustbevakningen toimii. Puolustusministeriön kanssa otettaisiin esille kysymys Suomen valvojan läsnäolosta tarkkailijana ja Kustbevakningen pyydetäisiin olemaan yhteydessä Suomen vastapuoliin, joskin heillä mainittiin jo olevan toimivat yhteydet. Ruotsi vakuutti noudattavansa allekirjoitettua pöytäkirjaa.

Suomi toisti asian tärkeyden ja toivoi saavansa tietoa asioiden etenemisestä Ruotsissa. Samalla Suomi mainitsi myös itse toimivansa pöytäkirjan mukaisesti ja antavansa asiasta tietoa Ruotsille.

#### Muita Tornionjoen kalastukseen liittyviä kysymyksiä

Ruotsi mainitsi, että Tornionlaaksossa toivotaan, että uuden kalastussäännön määräyksiä voitaisiin osaksi soveltaa jo tulevana kesänä 2010. Tämä sen vuoksi, että muutoin on jouduttu kohtuuttomasti odottamaan uusien sääntöjen voimaantuloa. Ruotsi katsoi siten, että olisi tärkeää voida soveltaa seuraavia jokikalastusta koskevia säännöksiä, 1. viikkorauhoituksen lyhentäminen yhteen vuorokauteen, 2. perinteisen kalastuksen uudet kalastusajat (lohen ja taimenen lippoaminen ja kulkutus sekä kulleverkkopyynti) ja 3. yhden lohen/taimenen sääntö.

Suomi totesi, että olisi ollut tärkeää voida soveltaa koko sopimus ja kalastussääntö jo tulevana kesänä, kuten tavoitteena oli ollut. Suomen puolelta olisi siihen myös ollut valmius. Näin myöhäisessä vaiheessa on hankalaa poimia joitakin yksityiskohtia aikaisemmin sovellettaviksi, joka vielä vaatisi alemman asteisten kansallisten säännösten antamista ja niitä koskevan lausuntokierroksen järjestämistä. Tämä on myös hankalaa tasapainoisen ratkaisun aikaansaamiseksi, eikä sitä koskevaa neuvottelumandaattia ole annettu. Suomi kuitenkin lupasi selvittää, että onko mitään edellytyksiä soveltaa aikaistettua osaratkaisua.

Lisäksi keskusteltiin lohi- ja taimenkantojen tilasta ja sitä koskevasta tutkimusyhteistyöstä. Todettiin, että Tornionjoen luontaisesti lisääntyvät taimenkannat ovat huolestuttavassa tilassa ja että niiden hoidosta on uuden sopimuksen perusteella tarpeen keskustella jatkossa.